

VOX academiae

AKADEMIJA
PRIMIJENJENIH
UMJETNOSTI

Osnovan
Odsjek za
izvedbene
umjetnosti

str. 4. i 5.

POSEBNI PRILOG ZA VISOKO OBRAZOVANJE, ZNANOST I UMJETNOST ■ 23. srpnja 2021. ■ Br. 42 **NOVI LIST**

DRAŽEN PRELEC POČASNI DOKTOR SVEUČILIŠTA U RIJECI I PROFESOR MIT-a

**Problem
donošenja
odluka
univerzalan
je, ne
ograničava
pristup i
disciplinu**

str. 2. i 3.

SERGEJ DRECHSLER

Sveučilište u Rijeci organiziralo je znanstveni skup »Interdisciplinary Perspectives On Decision-Making Processes« s ciljem interdisciplinarnе rasprave o različitim aspektima procesa donošenja odluka, a jedan od pozvanih predavača bio je i prof. dr. sc. Dražen Prelec. Riječ je o znanstveniku koji se bavi psihologijom i neuroznanosti donošenja odluka, bihevioralnom ekonomijom i neuroekonomijom, rizikom, samokontrolom i konzumerizmom te razvojem i istraživanjem normativne teorije odlučivanja

YUFE KOLEGIJI NA RAZLIČITIM EUROPSKIM JEZICIMA

**Jedinstvena
zajednička
jezična politika**

str. 7.

Piše
Snježana
PRIJIĆ SAMARŽIJA

DAMIR ŠKOMRLJ

Cijepljenje i teorije zavjera

Prošloga sam tjedna na mrežnim stranicama Sveučilišta u Rijeci objavila zamolbu kolegama, djelatnicima te sadašnjim i budućim studentima da se cijepe. Zamolba je bila jednostavna. Razina procijepljenoosti u Hrvatskoj opasno je niska, a znanstvenici previđaju jesenski val zaraze. Ako se želimo vratiti iole normalnom radu u našim učionicama i uredima, sa što manje rizika za naše zdravlje i zdravlje naših bližnjih, cijepljenje je civilizacijski, medicinski i znanstveni postupak koji nam to jamči. Radilo se o zamolbi u kojoj sam naglasila da će, u konačnici, svatko za sebe donijeti odluku, no da okolnosti opravdavaju prihvatanje određenog rizika za svakoga od nas – zbog većeg dobra za sve. Rektori mnogih sveučilišta u Europi učinili su isto, jer postoji snažan konsenzus da treba poticati na cijepljenje djelatnika i studenata. Nakon objave na službenu sam adresu primila mnoštvo poruka od kojih su neke bile školski primjeri prijetnji i govora mržnje, a većina vrlo neugodne optužbe da na mlađim ljudima zagovaram eksperimente i genocid. Većina je bila anonimna, a neke potpisane, no nijedna s afilijacijom koja potvrđuje da se radi o autentičnim identitetima. Sigurna sam da slične poruke dobivaju mnogi koji javno zagovaraju cijepljenje. Modus operandi militantnih antivaksera u pravilu uključuje osobne prijetnje i izljeve mržnje. To je, po svim kriterijima, neprihvatljiva komunikacija. Prepostavljam da oni takvo obraćanje smatraju dopustivim jer vjeruju da su u pravu i da čine neko dobro. Iako ja držim da se radi o agresivnom iskazivanju neznanja, svjesna sam da oni iskreno misle da imaju misiju.

Svatko ima pravo na svoje mišljenje, pa i oni koji zagovaraju anti-znanstvene stavove. To mislim iako nisam zagovornik toleriranja fanatizma i relativiziranja važnosti cijepljenja. Vjerujem da znanstvene istine nisu samo jedan od mnogo mogućih pogleda na svijet, i da znanstvenici u pravilu nisu ljudi koji pristrano brane svoje interese i vrijednosti. Cijepljenje je standardiziran medicinski postupak koji je, prema jasnim i nedvosmislenim empirijskim dokazima, spasio mnogo života i zdravlje mnogih ljudi, a cijepljenje protiv korona virusa COVID-19 je empirijski potvrđeno kao najučinkovitija metoda borbe za zdravlje i život ljudi. Unatoč tome, postoje osobe koje ne vjeruju stavovima stručnjaka i smatraju da njihovi uvidi u alternativne činjenice zahvaćaju dublje od znanstvenog konsenzusa. Ukratko, antivakseri imaju pravo na svoje mišljenje, prihvaćam da ga brane iz uvjerenja da je ispravno, ali njihovo mišljenje naprsto nije relevantno znanje i ne rješava nastali problem. Unatoč tome, jasno je da nikakav argument, znanstveni niti ikakav drugi, neće promijeniti mišljenje antivaksera. To ih razlikuje od onih, malobrojnijih, koji su oprezni prema cijepljenju i koji traže više sigurnosti vezano uz posljedice. Antivakseri su zagovornici teorije zavjera, a svi argumenti koji dolaze od njihovih neistomišljenika za njih su samo dio mehanizma zavjere moćnih elita, koje uključuju i znanstvenike. Ciljevi tajnih skupina mogu biti raznoliki, no uvijek se radi o zavjeri moćnika protiv maloga čovjeka. Ovaj narativ teorija zavjera privlačno je objašnjenje koje često prigle oni koji se iz bilo kojeg razloga osjećaju obespravljenima, bijesnima i nemoćnima prema sustavu koji ne vodi računa o njihovim interesima i mišljenjima. Populistički orientirane političke opcije uvelike koriste ovu spregu društvene frustracije i neobrazovanosti kako bi privukle nove sljedbenike. Teorije zavjera plodno tlo nalaze diljem svijeta, češće među građanima siromašnijih zemalja i zemalja gdje je povjerenje u institucije nisko, a povijest autoritarnih režima snažno prisutna u društvenom imaginariju. Postoji jasna korelacija između demokratičnosti i sklonosti teorijama zavjere, pa države sjeverne i zapadne Europe visoko pozicionirane na indeksu demokracije istovremeno pokazuju i više povjerenja u znanost. Važno je razumjeti da su pokreti antivaksera kompleksniji društveni fenomen, koji nije vezan samo uz pitanje pandemije, već uz pitanja socijalne pravde, političkih interesa i opredjeljenja, religijskih i drugih svjetonazora, ali i razine obrazovanja.

Usukobima oko cijepljenja, dakle, radi se o dubinskom neslaganju koji nije samo neslaganje oko činjenica i dokaza vezanih uz cijepljenje protiv korona virusa COVID-19. Ovdje se radi i o dubinskom neslaganju u sveobuhvatnim stavovima o vrijednosti obrazovanja i informiranosti. Ne radi se o argumentiranoj, informiranoj i neegoističnoj raspravi znalača, nego o dubokim razilaženjima u razumijevanju i doživljajima društva, vlasti, politike i svojega mesta u svemu tome. Upravo zbog toga, nikakvi novi podaci o postignućima cijepljenja te mrtvima i bolesnima koje znanstvenici iznose nemaju učinka. Pozivi poput mojega, da se vratimo kvalitetnijem obrazovanju i radu, ne čitaju se kao zamolba nego kao napad na samu supstanciju njihovih svjetonazora i identiteta. Na jednom sam skupu nedavno branila stav da je intelektualno legitimno ne slušati one koji odbacuju znanost jer čine jasnou štetu sebi, drugima, i društvu budućnosti. Međutim, sklona sam sada dopuniti svoje mišljenje. Mislim da ih treba slušati, jer moramo razumjeti da trenutna znanstvena kampanja mora obuhvatiti teme povjerenja u institucije i donositelje odluka. Dugoročno, međutim, samo dostupno i kvalitetno obrazovanje može biti relevantni odgovor na pseudo-znanost i teorije zavjera.

DRAŽEN PRELEC POČASNI DOKTOR SVEUČILIŠTA U RIJECI

Problem donošenja je, ne ograničava

Na znanstvenom skupu »Interdisciplinary Perspectives On Decision-Making Processes« imali smo ono što bi se moglo nazvati optimalnom međusobnom distancicom, znači da su izlaganja stimulativna i razumljiva makar neki detalji budu »izgubljeni u prijevodu.« Discipline imaju svoj jezik i greška je ako se traži neka lingua franca, jer se osnovne pretpostavke vide baš u jeziku. To je bilo vidljivo i na skupu. Gledajući s malo distance, zanimljivo je koliko smo kružili oko pitanja s dubokom tradicijom. Imam dojam da bi većina problema o kojima smo raspravljali bila uglavnom razumljiva i starim Grcima. Naravno, ta su pitanja danas filtrirana kroz pojedine discipline i obrađena na način koji može izgledati ezoteričan nekome sa strane

Ana TOMAŠKO OBRADOVIĆ

Sveučilište u Rijeci organiziralo je znanstveni skup »Interdisciplinary Perspectives On Decision-Making Processes« s ciljem interdisciplinarnе rasprave o različitim aspektima procesa donošenja odluka, a jedan od pozvanih predavača bio je i prof. dr. sc. Dražen Prelec s Massachusetts Institute of Technology, Cambridge, Sjedinjene Američke Države. Riječ je o znanstveniku koji se bavi psihologijom i neuroznanosti donošenja odluka, bihevioralnom ekonomijom i neuroekonomijom, rizikom, samokontrolom i konzumerizmom te razvojem i istraživanjem normativne teorije odlučivanja. Razvio je i tzv. »Bayesian Truth Serum«, metodu za vrednovanje subjektivnih mišljenja članova grupe u situaciji kad ne postoji neovisni način za procjenu njihove iskrenosti i znanja, a trenutačno radi i na razvoju sistema evaluacije individualnih i kolektivnih procjena u domenama gdje ne postoji vanjski kriterij istine, primjerice u slučaju dugoročnih prognoza, političkih i povijesnih zaključaka ili pravnih interpretacija.

Kako ocjenjujete znanstveni skup Interdisciplinary Perspectives On Decision-Making Processes koji je održan početkom lipnja s ciljem interdisciplinarnе rasprave o različitim aspektima procesa donošenja odluka?

- Htio bih se prvo toplo zahvaliti rektorici prof. dr. sc. Snježani Prijić-Samaržija na samoj idejnoj inicijativi, a i organizaciji skupa, zatim kolegama sa sveučilišta i rektorata, posebno izv. prof. dr. sc. Sanji Bojanović i Andrei Mešanović, koje su svojim angažmanom pridonijele da skup protekne iznimno uspješno i u sručnom raspoloženju. Čulismi izlaganja iz filozofije, sociologije, psihologije, ekonomije i neuroznanosti, dakle zaista je to bio interdisciplinarn skup. Problem donošenja odluka univerzalan je, ne ograničava prijstup i disciplinu, svatko iz svoje naučne perspektive može nešto pridonijeti. Mislim da smo imali ono što bi se moglo nazvati optimalnom medusobnom

distancicom, znači da su izlaganja stimulativna i razumljiva makar neki detalji budu »izgubljeni u prijevodu.« Discipline imaju svoj jezik i greška je ako se traži neka lingua franca, jer se osnovne pretpostavke vide baš u jeziku. To je bilo vidljivo i na skupu. Gledajući s malo distance, zanimljivo je koliko smo kružili oko pitanja s dubokom tradicijom. Imam dojam da bi većina problema o kojima smo raspravljali bila uglavnom razumljiva i starim Grcima. Tu su pitanja demokratskog odlučivanja, epistokracija, tj. privilegiranje eksperata, je li čovjek samo mašina, i ako je mašina, je li racionalna mašina, je li samosaznanje moguće, što je dobar život. Naravno, ta su pitanja danas filtrirana kroz pojedine discipline, i obrađena na način koji može izgledati ezoteričan nekome sa strane. Mislim da se ne treba plašiti ezoteričnosti, dapače moramo se držati najsvremenijih kriterija one discipline kojom baratamo, ali zato nas skupovi kao ovaj podsjetite da se bavimo problematikom koja ima korijene i koju nećemo tako lako pokopati. Kontinuitet problematike je bitna karakteristika društvenih znanosti i humanistike i može pomoći odgovoriti na pitanje čemu služe te akademiske discipline danas, kada su, pod pritiskom tehnologije, donekle ugrožene.

Samorefleksija mase

Na konferenciji ste održali predavanje o kvaliteti donošenja odluka koje proizlaze iz mudrosti mase (crowd wisdom), o čemu ste 2017. objavili i rad u časopisu Nature. O čemu ste tu radi?

- Pitanje je što raditi kada većina ljudi ima krivo mišljenje, ili, da budem malo precizniji, kada su neke bitne informacije dostupne, tj. razumljive samo manjini u kolektivu ili tzv. »masi.« Tada demokratske metode odlučivanja daju krivi rezultat. Put prema rješenju nazire se ako tražimo od mase samorefleksiju, to jest da pojedinci u toj masi pokušaju predvidjeti prosječno mišljenje. Kad se jednom ustanovi što masa misli o onom što masa misli, «onda se može neutralizirati grubo mišljenje većine, time da se daje

Konferencija je održana u hibridnom obliku pa ste imali priliku posjetiti i palaču Moise na Cresu. Koji su vaši dojmovi i kako vidite njen razvoj?

- Palača Moise predstavlja jedan izvanredni potencijal i može puno pridonijeti međunarodnoj afirmaciji sveučilišta, kao i Centru za napredne studije. Teško je da zavoljeti prostor palače i ambijent Cresa, tko god proveđe tu nešto vremena, poželjet će se vratiti. Dvorane, tehnički uvjeti i oprema su odlični. Sigurno se već razmišljalo kako najbolje upotrijebiti te prednosti. Moj je dojam da je palača u već dobrom pogonu sa skupovima, gostujućim Junior Fellows i prezentacijama za građane otočka Cresa. Oko daljnje razvoja, spomenuo bih dva cilja koja su ustvari komplementarna. Jedan je da se privuče više ljudi izvana na kraće posjete, i tako poveća vidljivost sveučilišta i centra. Drugi je, dugoročno gledano, da se pokušaju iskoristiti specifične komparativne prednosti lokacije i akademskog resursa sveučilišta i centra i stvoriti jedan brend kroz kontinuirane skupove, načročito oko tema gdje već postoji kritična masa istraživača na sveučilištu. Kao primjer iz osobnog iskustva mogu navesti ulogu fundacije Russell Sage u formirajući bihevioralne ekonomije preko utjecajnog »okruglog stola« koji

“

Hrvatska ulaže relativno malo u istraživanje i razvoj

“

Palača Moise predstavlja jedan izvanredni potencijal i može puno pridonijeti međunarodnoj afirmaciji sveučilišta, kao i Centra za napredne studije

More ideja ~ More ideas

I I PROFESOR MASSACHUSETTS INSTITUTE OF TECHNOLOGY

nja odluka univerzalan pristup i disciplinu

More ideas ~
More idea

Povezivanje s komplementarnim sveučilištima

Od siječnja 2018. član ste Međunarodnog znanstvenog savjeta Sveučilišta u Rijeci, sa vjetodavnog tijela Uprave i Savjeta za znanost za pitanja znanstvene djelatnosti te razvoja strategija i politika u području znanosti. S obzirom na to da već pozajmiete našu instituciju, ali i trendove i tendencije u SAD-u i Europi, što biste preporučili sveučilištu u smislu dje-lovanja i razvoja?

- Osrvnuo bih se na par stvari koje su zacrtane u programu rada rektorice za njeno sljedeće mandatno razdoblje i program strategije sveučilišta. Ono što mi se čini izuzetno važno kao dugoročna strateška smjernica jest traženje životnog prostora van okvira hrvatskog akadem-skog sustava, i povezivanje s komplementarnim sveučilištima u Europi. To se može promicati na razne načine. Jedan važan primjer je nedavno

učlanjivanje u europsko sveučilište YUFE i poziv za članstvo u mreži YERUN. Mislim da su sveučilišta u tim mrežama jako dobar »peer set«, jer kao ni UNIRI, nisu opterećeni ulogom stožerne nacionalne institucije. Takva sveučilišta često imaju veću slobodu manevriranja i traženja novih modela. Zatim tu je i konkuriranje na natječajima iz stranih fondova, dolazak studenata i profesora iz drugih zemalja te u skladu s tim i razvijanje neke nastave na engleskom. Internacionalizacija je u isto vrijeme kompatibilna s njegovanjem specifičnog identiteta, koristeći prednosti Rijeke kao centra s posebnim kulturnim i političkim statusom u Hrvatskoj, kome je lakše stvarati poveznice sa susjedima na istoku i zapadu, i koji, bez obzira na privlačnost Kvarnera, nije toliko izložen masovnom turizmu kao recimo Dubrovnik ili Split.

je okuplja ekonomiste, psihologe i filozofe u prostorima fundacije na Manhattenu. Također, možemo pokušati vidjeti mogu li naša specifična iskustva dati poseban pečat nekim aktivnostima. Postoji, naime, bitna razlika između prirodnih i društvenih znanosti. Kod prirodnih znanosti najbolje je utopiti se u svjetske tokove, zaboraviti odakle dolaze. U društvenim znanostima je malo drugačije, jer svaka sredina uvjetuje. Jedan humanist koji je recimo cijeli život proveo na Oxfordu, time je obilježen pa i ograničen, bez obzira na kvalitetu intelektua. Ako je marksist, on će drugačije disati od marksista iz Južne Amerike. Problemi »identiteta« nisu isti u Americi i kod nas, i tako dalje. Imajući to u vidu, možemo se pitati što naše iskustvo može dati drugima. Kao početak, imamo sjećanje na jedno neobično komunističko društvo, raspad zemlje i ratove, i sada obnavljanje veza koje su bile presječene. To daje perspektivu koja je potencijalno od šireg interesa.

Znak povjerenja

U prosincu 2020. godine dodijeljen vam je počasni doktorat – gradus Doctoris Honoris Causa – Sveučilištu u Rijeci te ste time postali jedan od devetorice nositelja počasnog doktorata, najvišeg priznanja koje sveučilište dodjeljuje istaknutim znanstvenicima i uglednim javnim osobama za poseban doprinos od trajnog značenja kako sveučilištu tako i široj društvenoj zajednici u područjima znanstvenog, kulturnog i umjetničkog stvaralaštva. Što za vas znači to priznanje i kako vidite svoj angažman na riječkom sveučilištu s obzirom na taj status?

- Iskreno me iznenadila i dirnula dodjela počasnog doktorata. Doživio sam to ne samo kao priznanje za raniji rad nego i kao znak povjerenja za inicijative koje još nisu sasvim realizirane. Iako ta počast nije uvjetovana nekim konkretnim angažmanom, ona ne može a da ne pojača moje veze i uključivanje u rad sveučilišta. Bit će mizadovoljstvo da

u suradnji s ostalim članovima Međunarodnog znanstvenog savjeta pomognem daljnjoj afirmaciji sveučilišta.

Tijekom svoje karijere imali ste mnogo interesa i bavili ste se različitim područjima znanosti. Kako je tekao vaš karijerni put koji vas je naposlijetku doveo na Tehnološki institut Massachusetts, prestižni MIT, sveučilište koje je iznjedrilo čak 87 nobelovaca?

- Ne znam koliko je to neobično, ali u mom slučaju interesi mi se nisu puno promijenili još od početka studija na Harvardu, samo su se metode istraživanja razvijale i nadopunjavale. Uvijek me zanimala problematika iz psihologije i filozofije. Mislim da je sretna okolnost bila da sam od početka studija na Harvardu bio izložen s jedne strane tvrdom eksperimentalnom ideologijom bilihvorizma, a s druge sasvim racionalnim, matematičkim pristupom prema ljudskom ponašanju, vezanim uz filozofiju, ekonomiju i teoriju igara.

Kao jedan rani primjer, prve godine studija sam slušao predmet koji

su naizmjence držali filozof Robert Nozick i psiholog Richard Herrnstein, tako da bi jedan uglavnom nastojao opovrgnuti ono što je drugi rekao dan ranije. Iz moje možda naivne perspektive, Herrnstein je bio uvjeverljiv u tom intelektualnom dvoboju, ili barem razumljiviji,

Na tom putu, dobro mi je došla fleksibilnost američkog sustava, jer sam uglavnom pokrivao predmete za koje nisam imao ni diplomu niti doktorat.

**Problem samozavaravanja
Na čemu sada radite? Koje su vaše trenutačno aktualne teme interesa i istraživanja?**

- Jedna tema kojom se Danica i ja već duže vremena bavimo je problem samozavaravanja, gdje ljudi razabiru ono što im je ugodno, a ne stvarnost. Ove godine smo počeli povezivati tu problematiku s istraživanjima u tzv. meta-cognition (metakognicija), a to je uvid u vlastitu sigurnost u nekoj procjeni, npr. u vjerojatnost nekog ishoda. Postoje dobro razrađene metode mijerenja metakognicije, ali te metode nisu još bile primijenjene na samozavaravanje. Pitanje koje se prirodno javlja, i koje sada proučavamo, je li samozavaravanje uvjetovano paralelnom nesvesnjom blokadom kognitivnih mehanizma koji podržavaju metakogniciju. Druga tema, koja također ima dugačak »rep«, počinje s problemom koji se javlja unutar primjene utilitarizma u kolektivnom odlučivanju. Pitanje je: kako definirati utilitarizam u situaciji gdje kolektiv ne može dobiti svoje stvarne preference, jer su one zamagljene željama i ideologijom. Da pružim konkretni primjer: iz perspektive racionalnog utilitarizma, korisno bi bilo znati koliko društvo cijeni život jedne izbjeglice u odnosu na život punopravnog gradanina. Takav »koeficijent«, koji je sigurno manji od 1,0, ali nadamo se veći od nule, bi racionalizirao administrativne mjeru, koliko trošiti na pomoći, spašavanje, i tako dalje. Ako vam preciziranje takvog koeficijenta izaziva nelagodu, onda smo na tragu problema kojim se bavim. U modelu koji razvijam, moglo bi se reći da kolektiv u stvari ne želi znati vrijednost takvog koeficijenta i publikacija bilo koje brojke bila bi ne samo neuvjerenja, nego i doveća do šireg gubitka kolektivnog samopouzdanja.

Imate li neki stav o stanju znanosti u Hrvatskoj, što vidite kao naše najveće izazove i perspektive te postoje li razlike između znanstvenih institucija/sveučilišta u Sjedinjenim Američkim Državama i kod nas?

- Hrvatska uči u isto vremenu bavimo je problem samozavaravanja, gdje ljudi razabiru ono što im je ugodno, a ne stvarnost

mislim oko 1 posto. Zemlje s kojima bismo se htjeli i mogli usporediti, recimo Slovenija ili Češka, su naoko 2 posto, Austrija ili Švicarska oko 3 posto, Južna Koreja i Izrael i znatno više od toga. Ali novac nije jedini faktor. Nizozemska naprimjer postiže odlične rezultate s 2 posto. Nisam ekspert za strategiju na nacionalnoj razini, ali vidljiva je korelacija između investiranja i ekonomskog razvoja. Mislim da bi bilo dobro komparativno pratiti

kako drugi u Europi rade i što postižu. Zanimljivost ovog trenutka u europskoj znanosti jest da imamo jake elemente integracije preko Europske unije, ali u isto vrijeme pojedine države i dalje imaju svoje specifične strategije, modele i koeficijente investiranja. Dakle, imamo jednu situaciju paralelnog eksperimentiranja pa možemo pratiti što daje bolje rezultate. Američka situacija (gledam ovdje na SAD) mi se čini previše specifična da bi Hrvatskoj mogla biti direktni uzor, ali je zanimljiva sama po sebi. Njihov znanstveni i sveučilišni sustav ima neobične karakteristike koje se očituju ne toliko preko najpoznatijih sveučilišta kao Harvard, nego na činjenici da od prvih 100 rangiranih sveučilišta na svijetu, po QS sustavu rangirana, oko polovine se nalazi u SAD-u. Neka od tih sveučilišta nisu naročito poznata kod nas pa ipak su jača po rangiranju nego bilo koje sveučilište u npr. Italiji ili Španjolskoj, dvije zemlje s bogatom intelektualnom tradicijom i sigurno dovoljno resursa za plasman u prvih 100. Naveo bih dvije američke karakteristike koje odstupaju od europske prakse, a imaju važnu ulogu u funkcioniranju njihova sustava. Prvo je rigidna tenura institucija, tj. da nakon sedam godina fakultet mora donijeti odluku hoće li vas otpustiti ili stupiti u jednostrani »brak«, iz kojeg vi možete otići, ali institucija se vas ne može riješiti makar, recimo, sasvim prestali sa znanstvenim radom. To je binarna odluka, ili - ili, gdje nema odlaganja niti nekog kompromisnog rješenja.

Druga neobičnost je da sveučilišta imaju neke odlike velikih nogometnih klubova, kao npr. specifični brend, maskote, pjesme, lojalne alumnuse, navijače i često veliki imetak u obliku zadužbine. To potiče međusobni prestiž i konkureniju koja se preljeva (nasreću) i u trku za poznatim ili perspektivnim znanstvenicima. Znanost je donekle »kolateralni korisnik« ove konkurenциje, koja proizvodi dinamično tržište kadrova, bazirano na znanstvenoj reputaciji i procjeni buduće reputacije. To ne mora biti jedini uspješan model za sveučilišni sustav, ali je očito model koji se dobro slaže s američkim tradicijama i načinom života.

Prijekom ste iz Hrvatske. Razmišljate li o povratku u Europu?

- Ako mislite na profesionalan povratak, pokušat ću vam odgovoriti na indirektni način. Živim u Cambridgeu više od četiri decenije, makar mi je uvijek draže kada avion sleti na ovu stranu Atlantika nego na Logan Boston.

Na takvom letu za Boston prije par dana listam knjigu filozofa Bernard Williamsa pod naslovom »In the Beginning was the Deed« ili »U početku bila je djelo«. To je knjiga iz političke filozofije, vrlo zanimljiva, mogla bi biti tema jednog skupa. Često vučem Williamsa sa sobom, a u ovom trenutku se naslov nekako poklopio s vašim pitanjem. Dakle riječi su jedno, a djela drugo.

Zani-mljivost ovog trenutka u europskoj znanosti jest da imamo jake elemente integracije preko EU-a, ali u isto vrijeme pojedine države i dalje imaju svoje specifične strategije investiranja

Jedna tema kojom se već duže vremena bavimo je problem samozavaravanja, gdje ljudi razabiru ono što im je ugodno, a ne stvarnost

APURI DESET GODINA OD POKRETANJA STUDIJA GLUME OSNOVAN NOVI ODSJEK ZA IZVEDBENE UMJETNOSTI

Osnaživanje autorskog potencijala naklonjenih izvedbenim umjetnostima

More ideas
More idea

Studenti su pokrenuli i festival »Mladi glumci gradu Rijeci«

“

Važno je da studenti i studentice imaju dovoljno samopouzdanja u artikulaciji svojih ideja

Diplomski studij, uzimajući u obzir pretpostavku da su studenti i studentice na teorijskoj i na praktičnoj razini spremni djelovati kroz različite forme i medije, potiče ih na realizaciju vlastitog umjetničkog rada neovisno o tome pripada li njihovo djelo virtualnoj realnosti, radiofoniji ili dramskom kazalištu. Istovremeno, studijski programi Odsjeka za izvedbene umjetnosti specifični su i zbog rada u grupi koja kroz svoje obrazovanje razvija vještine osnaživanja etike grupe kao i etike autorstva. Za pročelnika novoosnovanog Odsjeka izabran je viši umjetnički suradnik Marin Lukanović

Ingrid ŠESTAN KUČIĆ

Deset godina nakon po-kretanja studija glume na riječkom Sveučilištu, prvo dana lipnja Vijeće Akademije primijenjenih umjetnosti izglasalo je osnivanje Odsjeka za izvedbene umjetnosti, prvo novog umjetničkog odsjeka na Sveučilištu od 2006. godine kada je osnovana Akademija. Za pročelnika novoosnovanog Odsjeka izabran je viši umjetnički suradnik Marin Lukanović, koji podsjeća na to da je studij pokrenut prije deset godina na inicijativu profesora emeritusa Rade Šerbedžije te uz pomoć i podršku tadašnjeg rektora prof. dr. sc. Pere Lucinu i ondašnje prorektorice, a danas rektorice, prof. dr. sc. Snježane Prijić-Samaržija.

– Osmišljen je program za obrazovanje mladih glumaca koji prati nesigurne, prekarne uvjete umjetničkog rada. Pored pružanja osnova glumačkim vještinama u klasičnom, kazališnom dramskom okruženju, predviđa se poučavanje koje omogućava usvajanje kompetencija samostalnog planiranja, produciranja, organiziranja i realiziranja različitih izvedbenih formi. Studenti stječu vještine kojima ne postaju samo dobri glumci u kolektivu već postaju autonomni u osmišljavanju i izradi projektnih prijedloga te njihovu vođenju

u osmišljavanju i izradi projektnih prijedloga i njihovu vodenju, u pisanju i režiranju manjih izvedbenih formata, koordiniranju umjetničkih suradnika i tehničara, komuniciranju s publikom i učešću na festivalima. Otvaraju im se različiti drugi vidovi izvedbenih umjetnosti poput suvremenog plesa, filma, radija, cabreta ili dokumentarnog kazališta. Koliko je jedan studijski program uspješan, često se mjeri zapošljivošću diplomiranih studenata. U izvedbenim umjetnostima takvo što teško je primjenjivo jer postoji mali broj kazališta sa stalnim ansamblima

i radnim mjestima na neodređeno vrijeme, dok u audiovizualnom sektoru takva kategorija zaposlenja niti ne postoji, što sveukupno uzrokuje različite oblike prekarnosti manifestirane u stalnim borbama za nove projekte i nove privremene angažmane koji bi trebali omogućiti dostojan život. S druge strane takav model rada pruža slobodu izbora suradnika i projekata, iako zbog kronične nesigurnosti i izostanka stalnog te pouzdanog prihoda, primjerice, teško se dolazi do stambenog kredita. I sami suočeni s takvim načinom rada i života, nastavnici na Akademiji

prenose svoja znanja i iskustva studentima, pripremajući ih za neizvjesnu budućnost, ali i pružajući im alate za mijenjanje uvjeta rada nabolje, navodi Lukanović.

Neadekvatan prostor

Među njima su, kaže, docentica Valentina Lončarić, bivša studenica prve generacije studija Glume, koja se dodatno usavršavala u Sjedinjenim američkim državama i Južnoafričkoj Republici u metodi Arthura Lessaca za razvoj glasovnih sposobnosti, kao i docentica Nataša Antulov, dramaturginja i trenutačno predstojnica Katedre za glumu, nositeljica kolegija

teorije izvedbenih umjetnosti koja sa studentima radi na razvoju dramaturških i redateljskih vještina.

– Praktične kolegije glume danas vode renomirana redateljica docentica Olja Lozica i vrsne riječke glumice Aleksandra Stojačković-Olenjuk i Jelena Lopatić, dok su doajenka riječkog kazališta Zrinka Kolak-Fabijan i nagradiven riječki glumac Damir Orlić zaduženi za govor. Razvojem pokreta i oslobođanjem tijela bavi se Mila Čuljak, za glazbene kompetencije studenata brine se docentica Maša Magzan, a sa studentima tekstove i značenja analizira izv. prof. sc. Sanja Bojanović. Kolegije iz

Ove su godine »Glembajevi« bili završni ispit studenata 3. godine

“

Studenti stječu vještine kojima ne postaju samo dobri glumci u kolektivu već postaju autonomni u osmišljavanju i izradi projektnih prijedloga te njihovu vođenju

EDBENE UMJETNOSTI

cijala studenata etnostima

Marin Lukanović

Nataša Antunov

domene filozofije umjetnosti predaje Milica Czerny-Urban, koja je pred obranom doktorata iz filozofije, dok ja kao filmolog predajem kolegije vezane za film i produkciju, kaže Lukanović.

Predstojnica Katedre za glumu, docentica Nataša Antulov podaje na to da je studij »Gluma i mediji«, kao i mnogi drugi umjetnici i umjetnice u Rijeci, suočen s problemom nedostatka adekvatnog prostora za rad.

– Rijeka pored HNK-a Ivana pl. Zajca nema dvoranu koja ispunjava uvjete adekvatnog kazališnog prostora, dobru akustiku prostora, mogućnost njegove transformacije ili tehničke uvjete koji bi pružili fleksibilnost u pozicioniranju gledatelja u prostoru.

Suočavanje s takvim izazovima rezultiralo je ostvarenjem suradnje između Hrvatskog narodnog kazališta Ivana pl. Zajca i Akademije primjenjenih umjetnosti u Rijeci. Iako je velika pozornica kazališta primjerena za operne izvedbe, studentima našeg studija izuzetno je važno stjecanje obrazovanja koje pruža iskustva profesionalnih produkcija, kao i suočavanje s različitim autoricama i autorima te njihovim poetikama. Takav se otvoreni pristup pokazao ključnim za daljnji razvoj karijera naših studentica i studenata koji uspješno djeluju u području svoje struke, u Hrvatskoj i inozemstvu. Neki od njih rade u kazališnim institucijama, dok

se drugi u okviru vlastitih umjetničkih organizacija etabliraju kroz vlastite autorske projekte i surađuju s renomiranim autoricama i autorima kao i umjetničkim skupinama, ističe Antunov.

Preispitivanje hijerarhijskih odnosa

Dodaje da je cilj novopokrenutog Odsjeka za izvedbene umjetnosti sadržan u osnaživanju autorskog potencijala studenata i studentica koji pokazuju afinitete prema izvedbenim umjetnostima.

– Dok je na preddiplomskom studiju program usmjeren na savladavanje problema »prevođenja« iz primjericice medija kazališne glume u medij filma, iz medija glazbe u medij dramskog teksta ili iz medija likovne umjetnosti u medij plesa i slično, diplomski studij, uzimajući u obzir pretpostavku da su studenti i studentice na teorijskoj i na praktičnoj razini spremni djelovati kroz različite forme i medije, potiče ih na realizaciju vlastitog umjetničkog rada neovisno o tome pripada li njihovo djelo virtualnoj realnosti, radiofoniji ili dramskom kazalištu. Istovremeno, studijski programi Odsjeka za izvedbene umjetnosti specifični su i zbog rada u grupi koja kroz svoje obrazovanje razvija vještine osnaživanja etike grupe kao i etike autorstva. Smatramo izuzetno važnim potaknuti studente i

studentice na preispitivanje postojećih hijerarhijskih odnosa u izvedbenim umjetnostima, ali i u instituciji u kojoj se obrazuju kao i drugim institucionalnim i neinstitucionalnim okvirima, naglašava Antunov.

Pripadnost obrazovnom procesu

Budući da su odredeni glumački procesi, dodaje, izuzetno emocionalno i intelektualno zahtjevni, važno je da grupa, uključujući i predavače i predavačice, zna prepoznati na koji se način pruža podrška i osjećaj pripadnosti u obrazovnom procesu. Važno je da studenti i studentice imaju dovoljno samopouzdanja u artikulaciji svojih ideja te da znaju na određeni način pregovarati o njima sa svim sudionicima uključenima u proces.

– Iako se može učiniti da je riječ o vještina koje se na neki način podrazumijevaju, praksa je pokazala sasvim drugačiju sliku. Bilo da je riječ o pokretu »#metoo« na svjetskoj ili regionalnoj inicijativi »#nisam tražila«, jasno je da sve umjetnosti pate od tereta »izabranog pojedinca« kojem je važno ugadati i čiji je viziju potrebno realizirati neovisno o tome što te vizije često podrazumijevaju podrivanje ljudskih i radničkih prava, a često i zdravog razuma. Poticanjem studenata i studentica na grupni, zajednički rad kao i uključivanjem široke mreže suradnika i suradnica koji dolaze iz različitih umjetničkih i društvenih disciplina te kulturnih i socijalnih pozadina imamo šansu razviti studij koji može postati zdrava početna točka za razvoj novih formi u izvedbenim umjetnostima. Sasvim sigurno svjedočimo fazi u društvenom razvoju koja pati od manjka imaginacije. Sasvim se sigurno dobar dio te imaginacije iscrpljuje u hiperprodukciji slika, informacija i afekata koji u svojem beskonačnom ponavljanju gube svaki potencijal da se pretvore u nešto što nam može reći više o budućim formama. Ljudski je je hardver prenatalpan, pregorio je. Bit će zanimljivo vidjeti kako će na to odgovoriti naše studentice i studenti, zaključuje Antunov.

Otvoren pristup pokazao ključnim za daljnji razvoj karijera studenata koji uspješno djeluju u području svoje struke

ZBORNIK POSVETA NADI BODIROGI-VUKOBRAT

Zbornik radova posvećen je sjećanju na Nadu Bodirogu-Vukobrat s Pravnog fakulteta u Rijeci

VEDRAN KARUZA

Zalog trajnog sjećanja

Zbornik radova »Exploring the Social Dimension of Europe« u izdanju uglednog njemačkog nakladnika Verlag Dr. Kovača iz Hamburga posvećen je sjećanju na prof. dr. sc. Nadu Bodirogu-Vukobrat, predstojnicu Katedre za europsko javno pravo Pravnog fakulteta u Rijeci te osnivačicu i prvnu predstojnicu Jean Monnet Međusveučilišnog centra izvrsnosti Opatija

Uokviru međunarodne znanstvene konferencije koja se održala u organizaciji Pravnog fakulteta u Rijeci i Jean Monnet Međusveučilišnog centra izvrsnosti Opatija predstavljen je zbornik radova »Exploring the Social Dimension of Europe« u izdanju uglednog njemačkog nakladnika Verlag Dr. Kovača iz Hamburga posvećen sjećanju na prof. dr. sc. Nadu Bodirogu-Vukobrat, predstojnicu Katedre za europsko javno pravo Pravnog fakulteta u Rijeci te osnivačicu i prvnu predstojnicu Jean Monnet Međusveučilišnog centra izvrsnosti Opatija. Urednici izdanja su prof. dr. sc. Gerald G. Sander sa University of Applied Sciences – Public Administration and Finance Ludwigshafen te izv. prof. dr. sc. Ana Pošćić i doc. dr. sc. Adrijana Martinović sa Sveučilišta u Rijeci, Pravnog fakulteta. Navodeći da je više od 60 istaknutih znanstvenika doprinijelo zbirci eseja zajedničkim naporima, kako bi obilježili izvanredne životne i profesionalne uspjehe prof. dr. sc. Nade Bodiroge-Vukobrat, izv. prof. dr. sc. Pošćić ističe da zbornik radova sadrži radove raznih područja što oslikava širinu znanstvenog promišljanja profesorice; od radnih i socijalnih pitanja kojima je bila najviše posvećena, preko teme iz područja europskog i međunarodnog prava ka raznim temama iz područja privatnog prava i šire.

Znanstvena širina

– Svi radovi sadrže jednu zajedničku nit vodilju, napisali su ih njeni dragi prijatelji i kolege, cijenjeni znanstvenici kojima se divila i suradivala tijekom karijere. Pored toga, Zbornik sadrži pregršt radova

mladih znanstvenika na koje je na razine načine utjecala i oblikovala. Zbornik je dokaz njene znanstvene širine, interdisciplinarnog razmišljanja i suradnje kroz različite znanstvene discipline, navodi izv. prof. dr. sc. Pošćić.

Na predstavljanju knjige o samoj knjizi i bogatoj znanstvenoj ostavštini profesorice govorili su dekanica Pravnog fakulteta u Rijeci, prof. dr. sc. Vesna Crnić-Grošić, sutkinja Općeg suda Europske unije, prof. dr. sc. Vesna Tomljenović, prof. dr. sc. Iris Godner-Lang i prof. dr. sc. Jasmina Garašić s Pravnog fakulteta u Zagrebu, prof. dr. sc. Hana Horak s Ekonomskog fakulteta u Zagrebu te Aleksandra Markić-Boban iz zaklade Hanns-Seidel-Stiftung, a pismo potpore poslala je i rektorica Sveučilišta u Rijeci, prof. dr. sc. Snježana Prijović-Samaržija.

Duboki trag

– Nakon predstavljanja knjige održana je konferencija na kojoj su sudjelovali istaknuti profesori sa Sveučilišta u Münsteru, Max Planck Institut za socijalno pravo i socijalnu politiku iz München, Sveučilišta u Ljubljani, Sveučilišta Josip Juraj Strossmayer u Osijeku te Sveučilišta u Rijeci. Zbornikom radova i konferencijom nastojalo se okupiti što više suradnika i prijatelja iz akademске i šire stručne zajednice s kojima je profesorica tijekom svog života suradivala. U svima koji su imali čast poznavati je, raditi i suradivati s njom na svoj je jedinstven i poseban način ostavila neizbrisiv trag i obogatila život. Ovim zbornikom želi se odati počast i ostaviti zalog trajnog sjećanja. Profesorica je ostavila duboki i trajni trag, lijepa i trajna sjećanja te ponos i sreću što smo mogli biti dijelom njenog života, zaključuje izv. prof. dr. sc. Pošćić. (I. Š. K.)

Zbornik sadrži pregršt radova mladih znanstvenika na koje je utjecala profesorica

Ivan Erlić, Krešimir Karapetić i Marijan Simić bili su najuspješniji u muškoj konkurenciji

Pobjedu u ženskoj konkurenciji odnijele su Nina Spicijarić Paškvan, Marija Kalčić i Dunja Spicijarić Petrovski

Jelena TOMAC

»UNIRI SE GIBA« ODRŽANA JEDINSTVENA ORIJENTACIJSKA UTRKA KASTAVSKOM ŠUMOM

Projekt koji nudi bijeg od gradske užurbanosti

»Uniri se giba« je osmišljen s ciljem provođenja rekreativnih sportskih aktivnosti za studentsku, akademsku zajednicu te građanstvo. Sveučilište u Rijeci organiziralo je pilot-projekt u suradnji s Gradom Kastvom i Udrugom slijepih Primorsko-goranske županije, a dobrovoljci koji trče orijentacijske utrke imali su priliku susresti se s orijentacijom u prostoru u nekim novim uvjetima

Ingrid ŠESTAN KUČIĆ

Ulipnju je kastavskom šumom trčalo dvadesetak sudionika projekta »Uniri se giba« koji je osmišljen prošle godine s ciljem provođenja rekreativnih sportskih aktivnosti za studentsku, akademsku zajednicu te građanstvo. Iako je prvotno bilo zamišljeno da se pilot-projekt realizira u studenom prošle godine zbog pandemije odgođen je za ovu godinu. Navodeći da je projekt Sveučilište u Rijeci organiziralo u suradnji s Gradom Kastvom i Udrugom slijepih Primorsko-goranske županije, stručna suradnica za sport Tamara Puschmann pojašnjava da su start i cilj bili na Fortici, a prije same utrke u suradnji s Udrugom za slijepе Primorsko-goranske županije održana je kratka interaktivna prezentacija o kretanju slijepih i slabovidnih osoba u svakodnevnom životu i izazovima s kojima se suočavaju.

- Dobrovoljci koji trče orijentacijske utrke imali su priliku susresti se s orijentacijom u prostoru u nekim novim uvjetima. Predsjednik Udruge Emil Mandarić sudionicima je pokušao približiti na koji način slijepе osobe percipiraju prostor i kako se u njemu orijentiraju pomoću štapa i zvuka te je na zanimljiv način približio svakodnevnicu osoba s navedenim poteškoćama te načine na koje ih savladavaju, kao i ulogu asistenta i pomoći pasa za slijepе i slabovidne. Sudionici su imali mogućnosti okušati se sami u orijentaciji sa štapom i pokušati primijeniti pokazane tehnike. Svrha te demonstracije bila je približiti građanima poteškoće s kojima se osobe s oštećenjem vida susreću te osvestiti na koji način im možemo pomoći u kretanju u javnih prostorima, pojašnjava Puschmann.

Desetak kilometara staze

Dodata da je utrka krenula pojedinačnim startom kako bi se zadovoljile sve epidemiološke

»Uniri se giba« bila je jednostavna orijentacijska utrka, jer za snalaženje nije bio potreban kompas, već je bila dovoljna karta

mjere, ali i kako bi se natjecatelji samostalno kretali i tražili zadane kontrolne točke.

- »Uniri se giba« na Kastvu bila je jednostavna orijentacijska utrka, što znači da za samo snalaženje nije bio potreban kompas, već je bila dovoljna karta osigurana od organizatora. Cilj je bio pronaći 8 kontrolnih točaka na stazi od desetak kilometara unutar Kastavske šume, u što kraćem vremenu. Prilikom određivanja pobjednika prvo se gledalo tko je sakupio sve točke, a nakon toga vremenski rezultat. Moraju se pohvaliti trkačice koje su sve uspjеле pronaći svih 8 točki u znatno kraćem roku, dok muškarima to ovoga puta nije pošlo za rukom u tom broju, kaže stručna suradnica za sport.

Tako je u ženskoj kategoriji treće mjesto osvojila je Dunja Spicijarić Petrovski, drugo mjesto Nina Spicijarić Paškvan, a najbrža u pronalaženju zadanih točki bila je Marija Kalčić. U muškoj konkurenciji bronca je pripala Marijanu Simiću, srebro je osvojio Ivan Erlić, a zlatom se okitio Krešimir Karapetić. Najuspješnijima su dodijeljene medalje i nagrade koje je osiguralo

Sudionici utrke imali su priliku isprobati orijentaciju pomoću štapa

Promicanje kulture sportskih aktivnosti

Sveučilište u Rijeci kroz programe rekreativnog vježbanja i amaterskih natjecanja godinama promiče kulturu sportske aktivnosti među studentskom populacijom.

- Već je dokazano da fizička aktivnost pozitivno utječe na tjelesno zdravlje, a ima i pozitivan utjecaj na naše raspoređenje, smanjuje simptome depresije, ublažava i preverira pojavu stresa, poboljšava mentalne sposobnosti, utječe na naše samopoštovanje i, posljedično, kvalitetu života. U svrhu poboljšanja studentskog standarda Ured za sport te Riječki sportski sveučilišni savez, koji okuplja studentska sportska društva i Udrugu kinetologa Sveučilišta u Rijeci, organiziraju niz rekreativnih i natjecateljskih aktivnosti u koje se studenti i studentice mogu priključiti bez prednajma. Radi se o nizu sportova: plivanje, vaterpolo, futsal, košarka, košarka 3x3, odbojka, odbojka na pijesku, stolni tenis, tenis, badminton, squash, šah, cageball, rukomet, atletika, cross trčanje.

Ured za sport svake pa tako i ove godine u vrijeme upisa u prve i više godine studija kratkim upitnikom ispituje interes studenata i studentica za sveučilišni sport te ih sve poziva da se priključe sveučilišnim timovima. Ured za sport osigurat će tjelesnu aktivnost za studente i studentice i u slučaju mogućih ograničenja vezanih uz sportska okupljanja zbog pandemije. Ured priprema razne oblike rekreacije poput planinarskih šetnji, vježbanja na otvorenom te tečaja penjanja. Zainteresirani se za više informacija i za svoje mjesto u grupama mogu prijaviti putem emaile unisport@uniri.hr ili na broj 051/406-550, najavljuje Tamara Puschmann.

Održana je interaktivna prezentacija o kretanju slijepih i slabovidnih osoba u svakodnevnom životu

Sudionici utrke obišli su lokacije koje imaju povijesno-kulturni značaj

More ideas

More idea

VIŠEJEZIČNOST KLJUČ RAZNOLIKOG I UKLJUČIVOGL EUROPSKOG SVEUČILIŠTA

Jedinstvena zajednička jezična politika YUFE mreže

YUFE će u sljedećoj akademskoj godini nuditi kolegije na različitim europskim jezicima, a istovremeno će ovogodišnje izdanje Akademije YUFE uključivati predavanja na različitim jezicima koja će biti otvorena za sve zainteresirane. U akademskoj godini 2021./2022. bit će moguće upisati kolegije na španjolskom, hrvatskom, njemačkom, nizozemskom, talijanskom, finskom, poljskom, grčkom i engleskom jeziku, a ponudit će se više od 400 akademskih predmeta, s više od 65 kolegija koji će se izvoditi na nekom od tih jezika

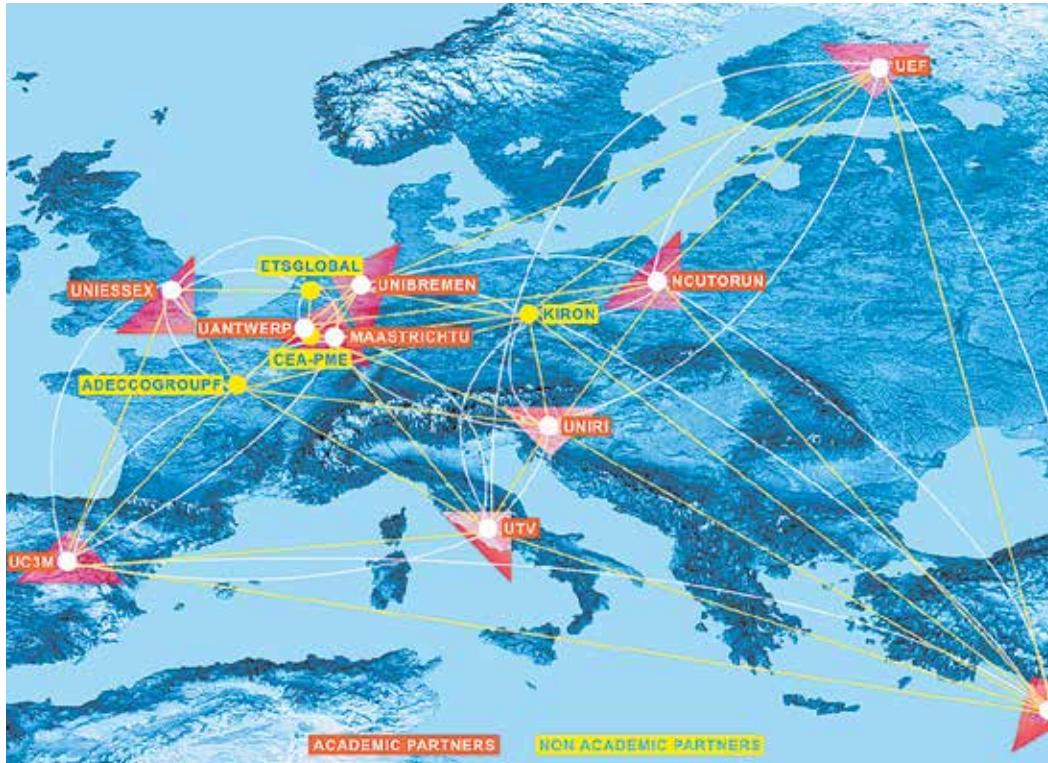
Ingrid ŠESTAN KUČIĆ

Sobzirom na to da je višejezičnost ključ raznolikog i uključivog europskog sveučilišta, YUFE će u namjeri da postane upravo takvo sveučilište svoju ponudu obogatiti raznim inicijativama na različitim jezicima. Naime, Europa je poznata po brojnim jezicima i kulturnoj raznolikosti, a YUFE vjeruje da su višestruke jezične vještine presudne za povećanje mogućnosti kako za profesionalni tako i za osobni razvoj i zapošljavanje. Tako će YUFE u sljedećoj akademskoj godini nuditi kolegije na različitim europskim jezicima, a istovremeno će ovogodišnje izdanje YUFE Akademije uključivati predavanja na različitim jezicima koja će biti otvorena za sve zainteresirane.

Glavni jezik na kojemu se održava nastava unutar otvorenih programa YUFE-a je engleski, ali se svi studenti i zaposlenici YUFE-a također potiču na učenje stranih jezika. Širok izbor tečajeva jezika koji se nude u sklopu studentskog putovanja YUFE-a već pruža izvrstan temelj. Redovite aktivnosti i događaji razvijaju ove vještine koje se mogu unaprijediti i u akademskom kontekstu i u društvenim interakcijama poput tzv. jezičnih kafića. U akademskoj godini 2021./2022. bit će moguće upisati kolegije na španjolskom, hrvatskom, njemačkom, nizozemskom, talijanskom, finskom, poljskom, grčkom i engleskom jeziku. U sljedećoj akademskoj godini YUFE će ponuditi više od 400 akademskih predmeta, s više od 65 kolegija koji će se izvoditi na nekom od navedenih jezika. Ovi kolegiji YUFE-a, zajedno s više od 60 posebnih kolegija usmjerenih na učenje jezika, pružaju bogat i raznolik otvoreni program YUFE.

Ključna uloga višejezičnosti

Mreža YUFE izgradit će europsko sveučilište koje funkcioniра kao skalabilan model za buduće saveze Europskih sveučilišta. Tijekom tog pothvata, mreža YUFE nastojat će ostvariti ciljeve politike Europskog prostora visokog obrazovanja, gdje višejezičnost igra ključnu ulogu te ciljeve Europskog istraživačkog prostora. Koncept jezične politike uglavnom je utkan u šire političke, društvene i pravne kontekste, a mreža YUFE želi razviti jedinstvenu zajedničku jezičnu politiku koja je u skladu sa stavovima o jezičnoj politici u nacionalnom kontekstu partnerskih sveučilišta. Ta će jezična politika biti izgrađena na ideji o višejezičnosti kao odrazu kulturnog i jezičnog bogatstva te raznolikosti, ideji koju ujedno snažno promiče i cjelokupna Evropska jezična politika. Usmjerenost mreže YUFE na sve jezike, ne samo europske jezike, također odražava i njeguje otvorenost saveza prema svijetu, njegov globalan doseg te uključnost. Navodeći da je višejezičnost

Mreža YUFE uključuje 10 europskih sveučilišta

Vesna Crnić Grotić

Studenti riječkog Sveučilišta u idućoj godini mogu upisati kolegije na različitim jezicima

jedno od bitnih obilježja Europe i njegovih država dekanica Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, prof. dr. sc. Vesna Crnić Grotić, koja je i predsjednica Odbora stručnjaka Vijeća Europe za praćenje provedbe europske Povelje o regionalnim i manjinskim jezicima, kaže da se ta odlika ogledava i u službenim jezicima EU-a.

Europsko nasljeđe

– Službeni su svi jezici koji su službeni u svojim državama. Stoga su u Uniji trenutačno službena 24 jezika s obzirom na to da se neki jezici pojavljuju kao službeni u više država, što je slučaj s njemačkim jezikom u Njemačkoj, Austriji, Belgiji i Luksemburgu. Višejezičnost se preslikava u multikulturalnosti Europe. Ona odražava svu raznolikost europskih kultura i običaja te predstavlja iznimno nasljeđe koje Europa čuva i njeguje. YUFE je, kao savez mladih europskih sveučilišta, pozvan da doprinese očuvanju toga kulturnog blaga te da u zajedništvu zadrži i posebnosti svojih članica. Stoga se čini razumljivom i opravdanom odluka da se putem YUFE-a omogući studentima i drugima koji sudjeluju

veće uz lokalne akcente. Taj proces uključuje niz izazova i mogućnosti zbog toga što sve visokoobrazovne institucije mreže YUFE imaju različita polazišta, a temeljiti će se na najboljim praksama. Institucije će postupno suradivati pri usklađivanju lokalnih politika i postizanju niza prikladnih smjernica i osnovnih uvjerenja na kojima će se cijela mreža YUFE temeljiti.

Dva glavna stupnja

Višejezičnost je središnja vrijednost mreže YUFE, a jezici su od ključne važnosti za sve njezine procese i programe. Osim što je predmet proučavanja, jezik je i sredstvo koje neprestano treba biti u središtu pozornosti svih uključenih. Strategija jezične politike YUFE-a bit će razvijena oko dva glavnih stupnja: normativnih, sveobuhvatnih propisa i formativnih, osnažujućih inicijativa. Budući da se mreža YUFE aktivno zalaže za različite aspekte jezične politike, normativni, sveobuhvatni propisi potrebni su kako bi se pružili okvir i smjernice koji su ključni za praćenje i osiguravanje kvalitete svih procesa i aktivnosti u svjetlu jezika. Ti se propisi primjenjuju na sve aktivnosti organizirane unutar mreže YUFE.

Mreža YUFE istodobno će razviti formativne, osnažujuće inicijative ne samo radi poštovanja normativnih propisa već i – što je još važnije – radi promicanja, poticanja, podržavanja i nagradivanja jezičnih vještina i višejezičnosti. Te će formativne inicijative pristupiti obrazovanju na inovativan način, a mogu se očitovati u više oblike: formalno učenje, vršnjačko učenje, autonomno učenje, učenje na radnom mjestu, podučavanje, razvoj vještina itd. Bit će usmjerene na jezike izvođenja nastave u visokoobrazovnim institucijama, engleski jezik kao *lingua franca* znanstvenog istraživanja, radne i administrativne jezike, lokalne jezike i druge strane jezike. Inicijative će pridonijeti razvoju interkulturnih vještina, internacionalizaciji, osobnom razvoju i zapošljivosti te ojačati navedeno.

Jezična politika YUFE-a bit će snažno usmjerena na pružanje pomoći svim sudionicima pri dalnjem razvoju jezičnih vještina te na jačanje profesionalnih vještina svih svojih aktera koje su potrebne za realizaciju jezične politike. Osnaživanje je od ključne važnosti pri ovom pristupu.

Mreža YUFE aktivno će promicati usvajanje i korištenje lokalnim i stranim jezicima. Poticati će sve dionike na sudjelovanje u svim projektima koji nude mogućnost učenja jezika i vježbanja jezičnih vještina.

Partnerska sveučilišta mreže YUFE podržavat će dionike tako što će nuditi te dalje razvijati raznoliku i pristupačnu paletu jezičnih aktivnosti. Nadalje, a što je i najvažnije, mreža će YUFE razviti i implementirati sustav prepoznavanja i nagradivanja stranojezičnih kompetencija.

More ideas
More idea

“
Jezična politika YUFE-a podrazumijevat će načela usmjerrenosti na učenika, neelitizma te uključivosti i raznolikosti

“
Višejezičnost se preslikava u multi-kulturalnost Europe

STUDENTI SVEUČILIŠTA U RIJECI AKTIVNOSTI UREDA ZA STUDENTSKI STANDARD

Ured za studentski standard financirao prijevoz i ulaznice za izložbu

Studenti su uživali u ekskluzivnoj izložbi grafičkih ostvarenja

Studentka naselja mirisala su po jagodama

More ideas
More idea

Izložba i jagode u pauzi od ispita

Ured za studentski standrad Studentskog zbora Sveučilišta u Rijeci odlučio je riječkim studentima uljepšati vrijeme kolokvija i ispita i to dvjema akcijama, podjelom jagoda te posjetom izložbi »Picasso i Miró: Prijateljstvo sloboda«

Ingrid ŠESTAN KUČIĆ

Akcijom »Vrijeme je za: jagode!« studentima je podijeljeno 205 kilograma tog voća

Izložbu »Picasso i Miró: Prijateljstvo sloboda« besplatno je posjetilo 28 studenata

Studenti su pokazali velik interes za predah uz jagode

menze ponijeli jagode. Akciju smo najavili na društvenim mrežama na kojima smo imali izrazito zadovoljavajući odaziv

studenata i već smo tada znali da će biti odlično. Studentima smo time uljepšali vrijeme kolokvija i ispita, kaže Pintarić.

Plaćen prijevoz i ulaznice

Za sve studente i zaposlenike Sveučilišta u Rijeci Ured je

organizirao i besplatan posjet izložbi »Picasso i Miró: Prijateljstvo sloboda«. Riječ je o posjetu ekskluzivnoj izložbi grafičkih ostvarenja jednih od najvećih imena kreativne misli 20.st. – Pabla Picassa i Joana Miróa. Preko 140 originalnih litografijskih, bakroreznih, drvoreznih, gravura, akvatinti, pochoira i nekolicine keramika iz fundusa privatnih kolekcija objedinjenih pod nazivom »Picasso i Miró: Prijateljstvo sloboda« progovara o neizbjegljivosti i ljepoti zajedništva, povezanosti, hrabrosti, bliskosti i duhovnoj prijekosti prijateljstva. Postav obuhvaća grafičke uratke od 50-ih do 80-ih godina 20. stoljeća, a predstavljeni su radovi iz Picassoovih serija Eluardova mapa, Flora i Fauna s Antibesa i Dupla flauta uz pregršt individualnih radova i istoimenog autora i slikarskog genija Joana Miróa.

– Odazak na izložbu u potpunosti je financirao Studentski zbor Sveučilišta u Rijeci. Naime, financiran je prijevoz minibusom i ulaznice za izložbu. Sveukupno je izložbu posjetilo 28 studenata, zaključuje Pintarić.

SVEUČILIŠNA FUSNOTA

Sveučilište u Rijeci raspisalo je Erasmus natječaj za mobilnost studenata u svrhu stručne prakse sa inozemnim partnerskim ustanovama u akademskoj godini 2021./2022. Broj finansijskih potpora koje će Sveučilište u Rijeci dodijeliti za mobilnost studenata radi obavljanja stručne prakse ovisi o raspoloživosti sredstava, a studenti koji se prijave na natječaj i zadovolje uvjete te ne uđu u krug stipendiranih studenata, mogu na razmjenu otići o vlastitom trošku. Mobilnost se može ostvariti u zemljama Europske Unije, Norveškoj, Islandu, Lihtenštajnu, Srbiji,

Makedoniji ili Turskoj te mora biti ostvarena u razdoblju od 20. rujna 2021. do 31. listopada 2023. Najkratće trajanje standardne fizičke studentske mobilnosti je 2 mjeseca, a najduže 12 mjeseci. U dogovoru s inozemnom institucijom, studenti preddiplomskog i diplomskog studija mogu ostvariti i takozvanu blended mobilnost, odnosno kratkoročnu fizičku mobilnost u trajanju od 5 do 30 dana uz obveznu virtualnu mobilnost prije, tijekom ili nakon fizičkog dijela mobilnosti, a studenti na poslijediplomskom studiju mogu tijekom studija odnosno u okviru godine dana od stjecanja doktorata ostvariti kratkoročnu

fizičku mobilnost u trajanju od 5 do 30 dana bez obvezne virtualne mobilnosti. Mjesto za obavljanje stručne prakse studenti mogu pronaći uz pomoć posredničkih agencija, samoinicijativno ili uz pomoć mentora/Erasmus koordinatora na svojoj sastavnici. Stručnu praksu moguće je obaviti u tvrtkama, ustanovama, organizacijama i ostalim subjektima koje imaju status pravne osobe. Stručna praksa se izvodi u punom radnom vremenu, u trajanju od minimalno 30 sati tjedno, a natječaj će biti otvoren do iscrpljenja raspoloživih sredstava, odnosno najkasnije do 1. lipnja 2023. godine.

Svi partneri u YUFE mreži odlikuju se svojom predanošću razvoju osoblja, profesionalnom rastu i razvoju te napredovanju u karijeri tijekom svog YUFE putovanja – s jednakošću, raznolikošću i uključivosti u središtu svega što radimo. Vođeni svojom vizijom i zajedničkom predanošću, YUFE je pokrenuo portal za oglašavanje radnih mjesta kao dio portala za osoblje u sklopu virtualnog kampusa. Ovako YUFE nastoji ostvariti svoj cilj, a to je olakšati zapošljavanje na lokalnoj i međunarodnoj razini te značajno proširiti područje zapošljavanja i fond talenata u

našoj regiji, ali i drugim evropskim regijama u globalnom kontekstu. Platforma za natječaje za posao nudi mogućnost oglašavanja poslova i mogućnosti financiranja sveučilištima, drugim pružateljima obrazovanja, istraživačkim institutima, tvrtkama, javnim tijelima i nevladnim organizacijama u YUFE regijama.

U prvoj fazi na portalu će biti objavljeni natječaji za posao samo za radna mjesta iz partnerskih institucija YUFE. Dugoročno gledano, portal će se postupno širiti kako bi se ostalim zainteresiranim stranama omogućilo objavljanje natječaja za posao.